

Samskapningsprosesser i planarbeid, sosial bærekraft og Stedskompasset som verktøy.

WEBINAR – handlingsplan for fysisk aktivitet «Sammen om aktive liv», 9.2.2022.

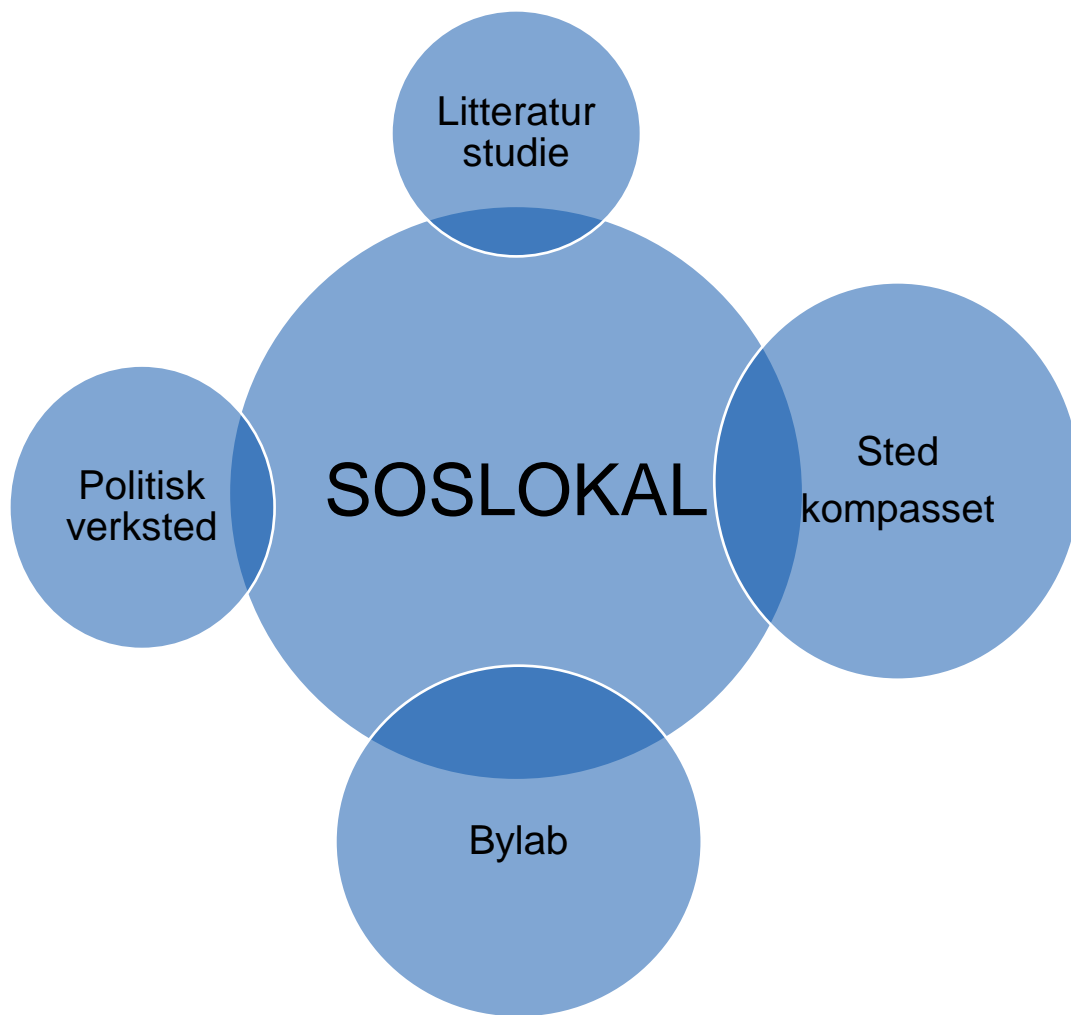
Stine Busborg Sagen

Rådgiver bærekraft og samhandling

Prosjektleder «SOSLOKAL»

Sosial bærekraft som ny drivkraft i lokalsamfunnsutviklingen

Sosial bærekraftige lokalsamfunn

Kristiansand
kommune

Dimensjoner

Lik og rettferdig tilgang til

Sosial infrastruktur

Fysisk infrastruktur & transport

Offentlige rom

Nærmiljøkvalitet

Politisk deltakelse

Sosialt lim i lokalsamfunnet

Sosial interaksjon/sosiale nettverk

Stabilitet

Trygghet og sikkerhet

Stolthet og stedstilhørighet

Kategorier

Goder og (fravær av) byrder

bolig, nærmiljøsentra, skoler, barnehager, arbeidsplasser etc

kollektivtransport, sykkelruter, gå-vennlige områder

åpne plasser, parker og friluftsområder

Helse, livskvalitet, sjenerende virksomhet: støy, forurensning av luft, vann og jord

politiske valg og politiske prosesser

Funksjon

bygger relasjoner mellom innbyggerne

skaper aktivitet og deltakelse

balanse mellom inn- og utflytting

skaper normer, identitet, «rett til å høre til»

Tinnheia - caseområdet

Kristiansand
kommune

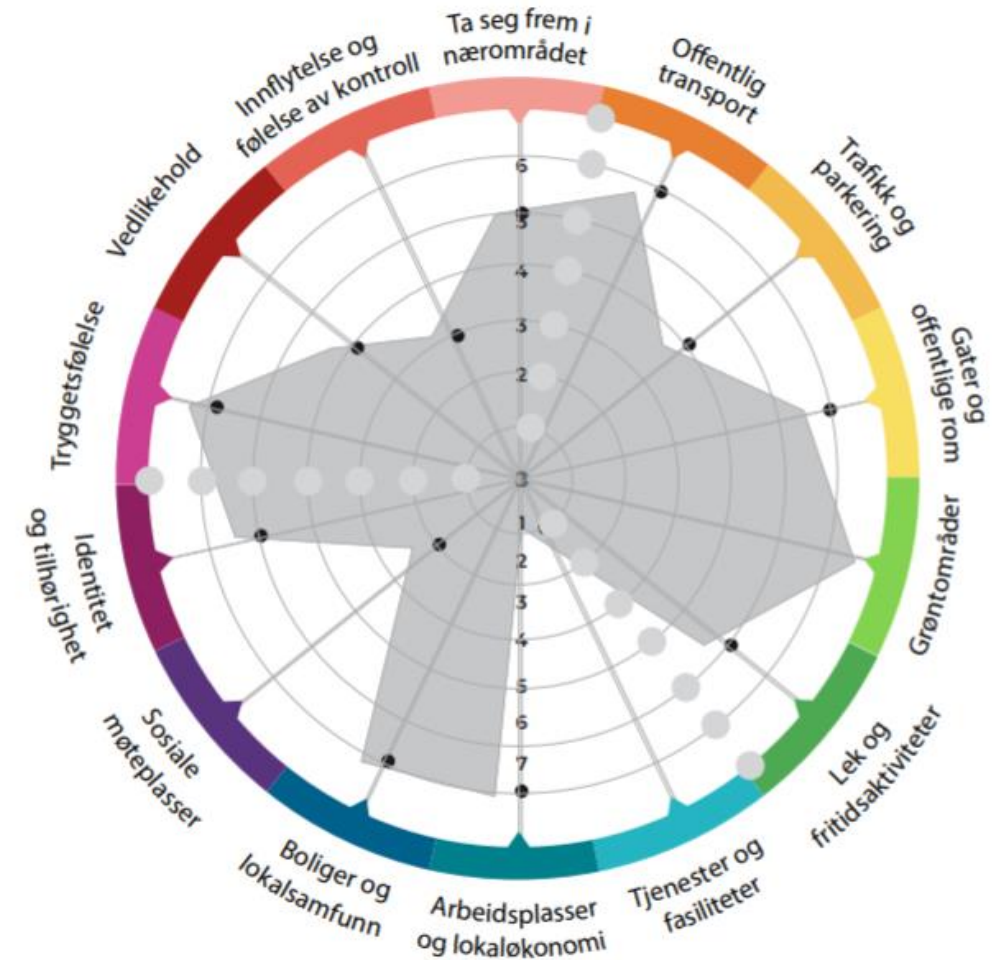

Stedskompasset

Et verktøy for stedsutvikling

Kristiansand
kommune

<https://www.sunnekommuner.no/nyheter/sunne-kommuner-lanserer-multiverktoy-for-innbyggjerdialog-og-stedsutvikling>

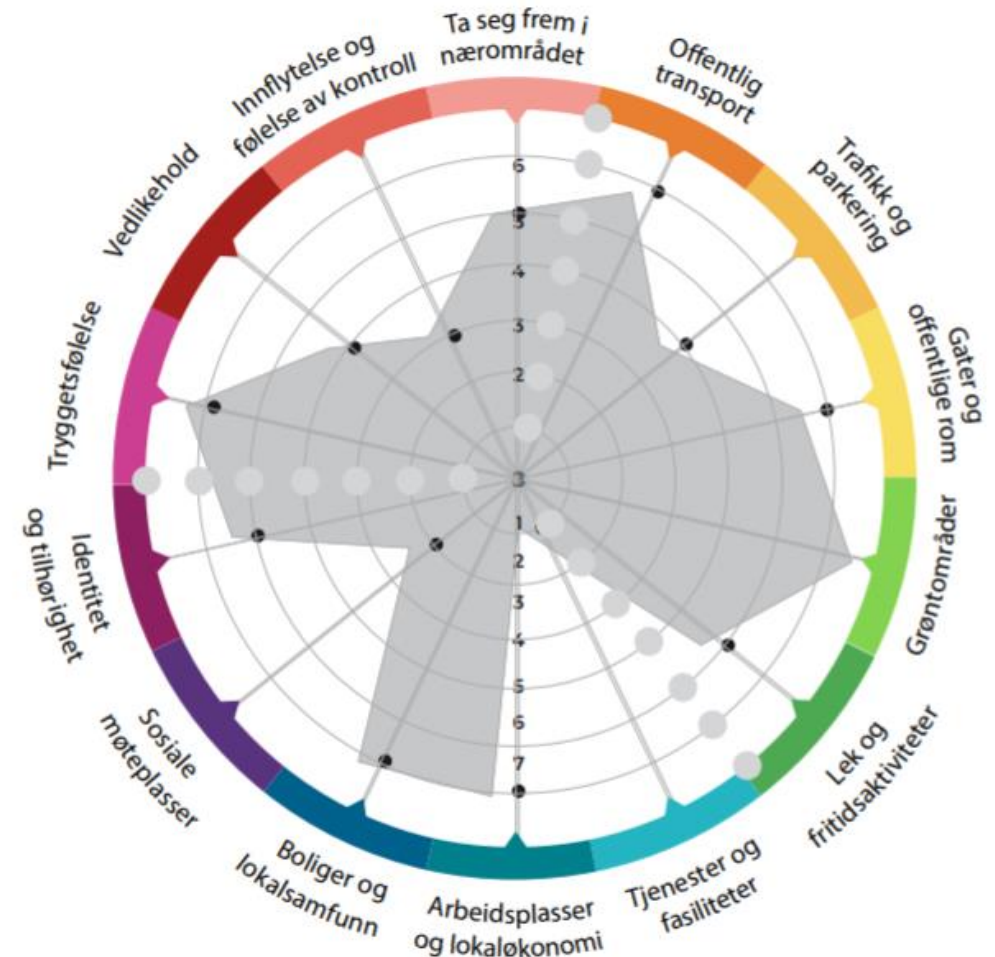
<https://www.placestandard.scot/>

Stedskompasset – hva er det?

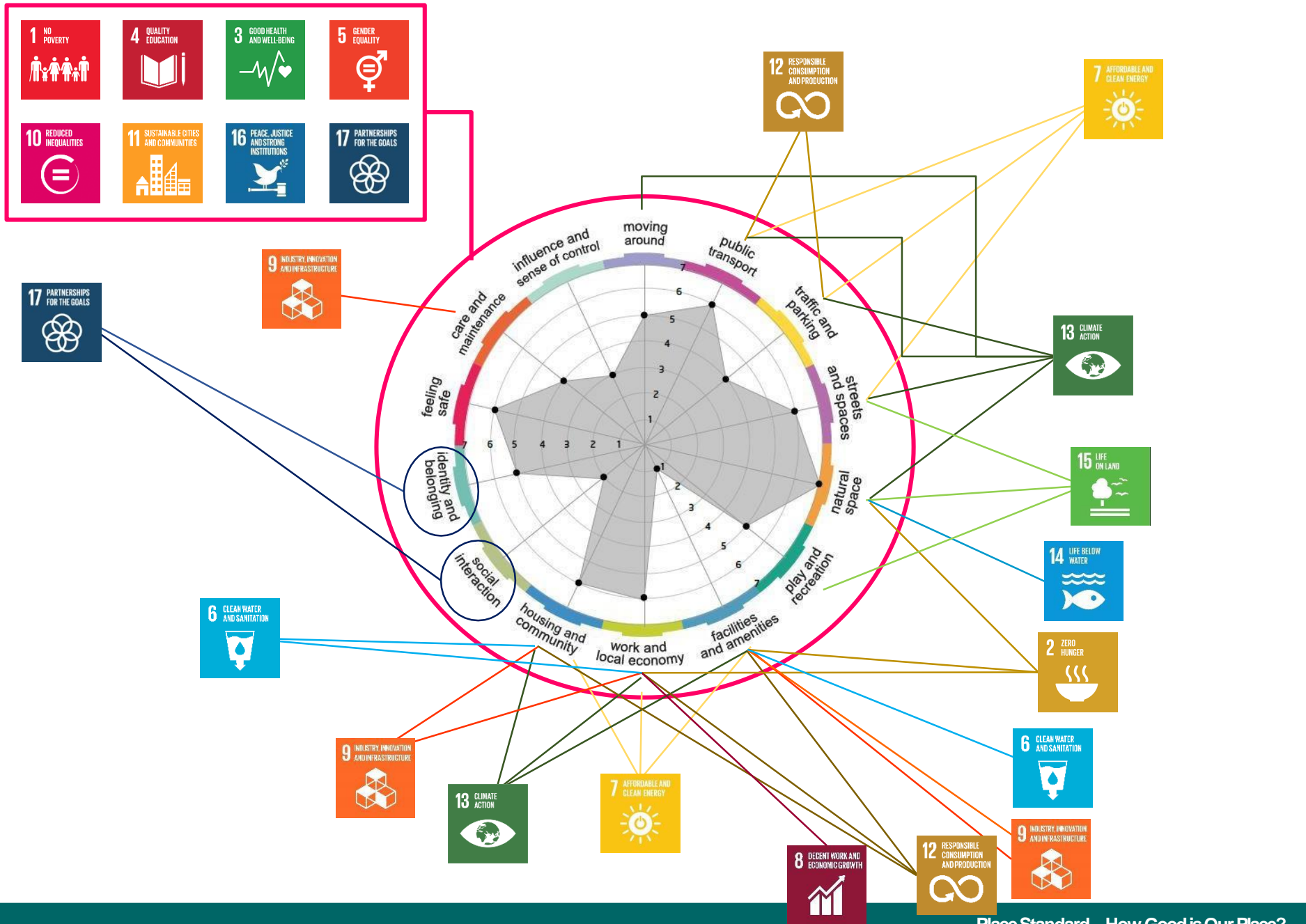

Kristiansand
kommune

- Verktøyet vurderer, kartlegger og skaper dialog om et områdes kvaliteter
- 14 tema = bredt spekter av fysiske og sosiale faktorer som påvirker innbyggernes helse og trivsel.
- Fasiliterer dialog – internt i kommunen og med aktører i lokalsamfunnet
- Papir nå, digitalt siden.

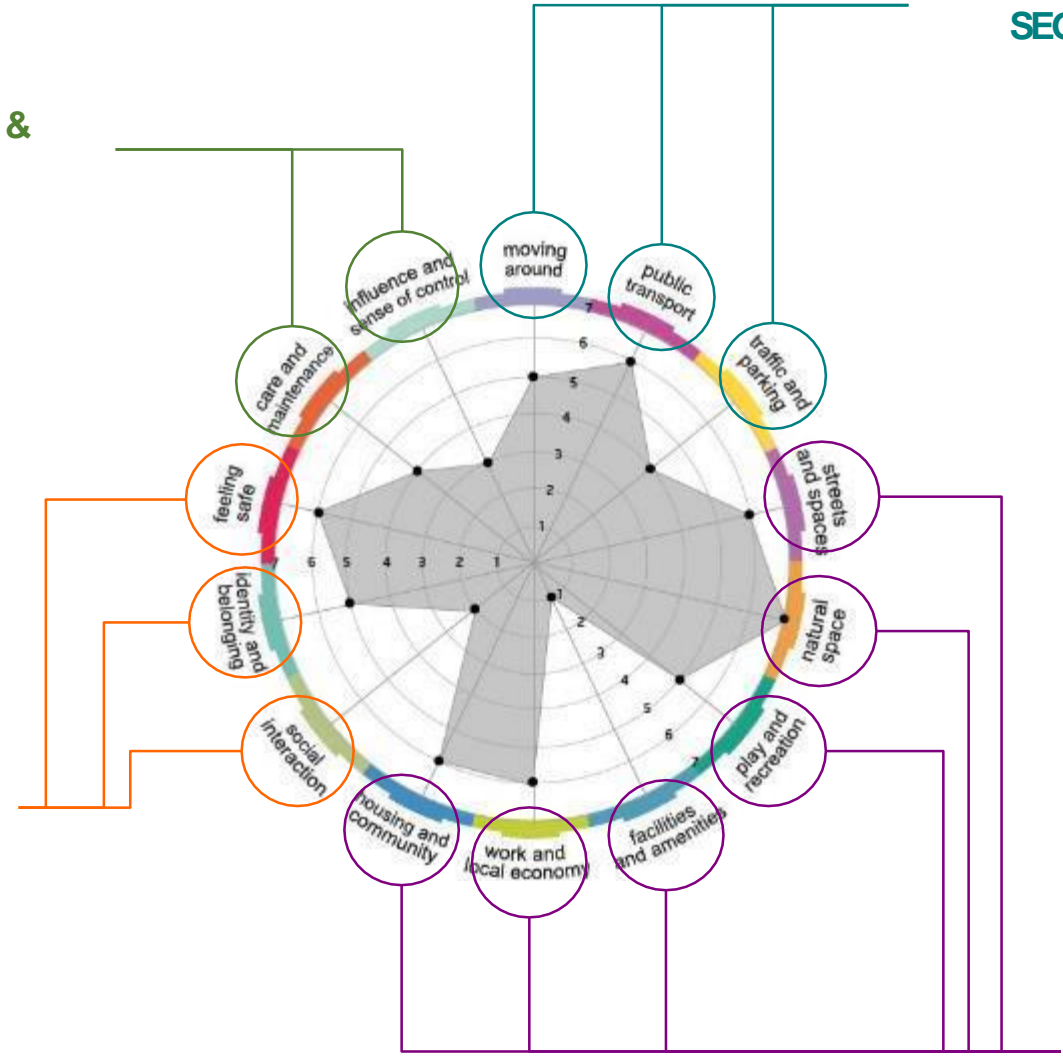
Using the Place Standard to Shape Sustainable Development Goals

FORVALTNING; STYRING & VEDLIKEHOLD

MULIGHETER FOR Å BEVEGE SEG RUNDT I OMRÅDET

MENNESKER; RELASJONER OG KULTUR

DET VI TRENGER FOR Å BO, JOBBE OG OPPHOLDE OSS I ET OMRÅDE

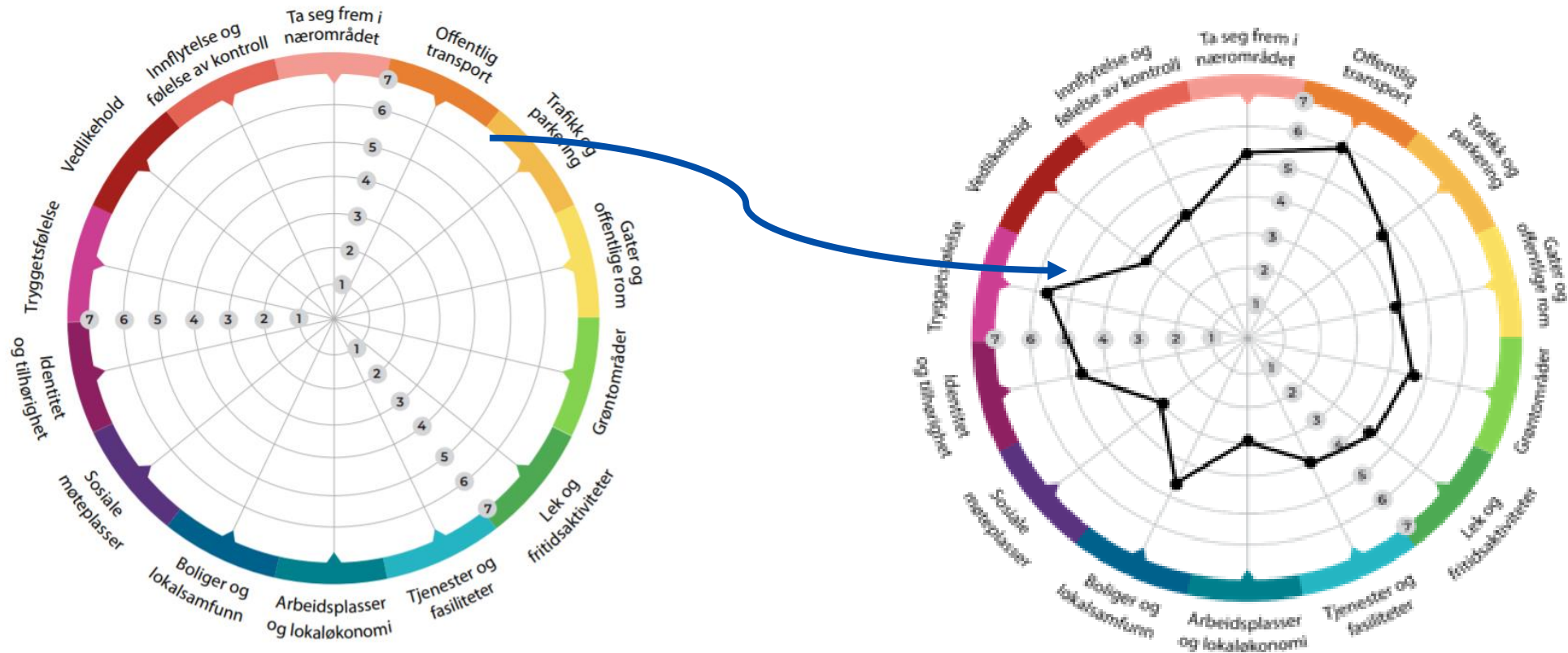

Visuelt og oversiktlig

Kristiansand kommune

- Gi en score fra 1 til 7. 1= stort forbedringspotensial og 7 = Kvaliteten er i topp

Innhold i kompasset

Kristiansand
kommune

- Info om informant
- Hovedspørsmål og hjelpespørsmål
- Tallvurdering 1-7
- Hva er bra nå?
- Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?

TA SEG FREM I NÆROMRÅDET

Trygge og hyggelige veier legger til rette for at folk kan bruke nærområdet, og ta seg frem uten bil eller offentlig transport. At folk sykler eller går kan bidra til bedre både helse, miljø og luftkvalitet. Veier som innbyr til aktiv transport kan være terrengstier, fortau, gang- og sykkelveier, samt rolige gater med reduserte fartsgrenser.

Hvor enkelt er det å ta seg frem i området og komme dit jeg ønsker?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Er veier og ruter egnet for alle? (fotgjengere, folk med barnevogn, eldre, syklende etc.)

Stedskompasset

- som survey og fokusgruppeintervju

Survey

- **Målgruppe** 18+
- N= 358
- **Kvantitativ vurdering** av 14 tema
- I tillegg spørsmål:
  - Området + trivsel
  - Sosioøkonomi
  - «Under-områder» som kunne forbedres.

Fokusgrupper

Grupper av 3-5 pers i 1.5 timer

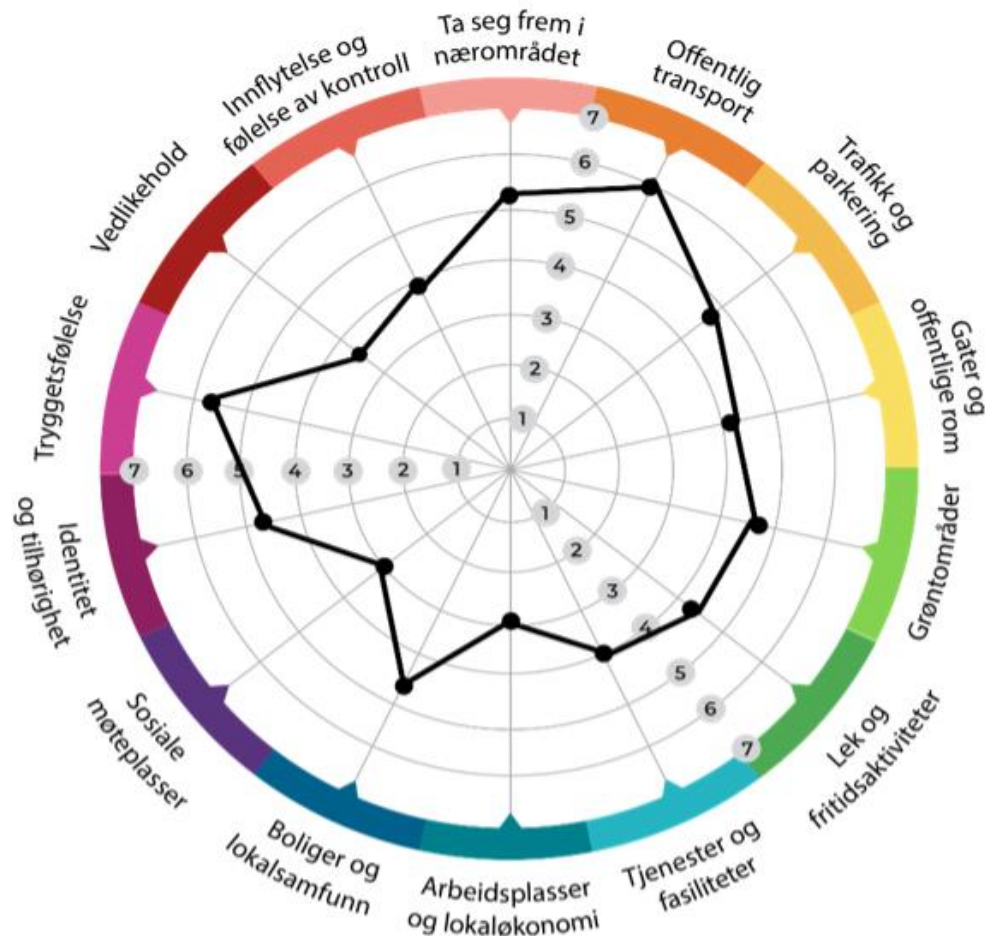
- Etniske minoriteter
- Person 68+
- Ungdommer 18-20 år
- Familier med barn
- Miks-gruppe

Dialog basert på Stedskompasset

- Detaljert guide – rammen, samtale
- 1-7 vurdering, gruppesamtale

Funn Stedskompasset

- **Survey**

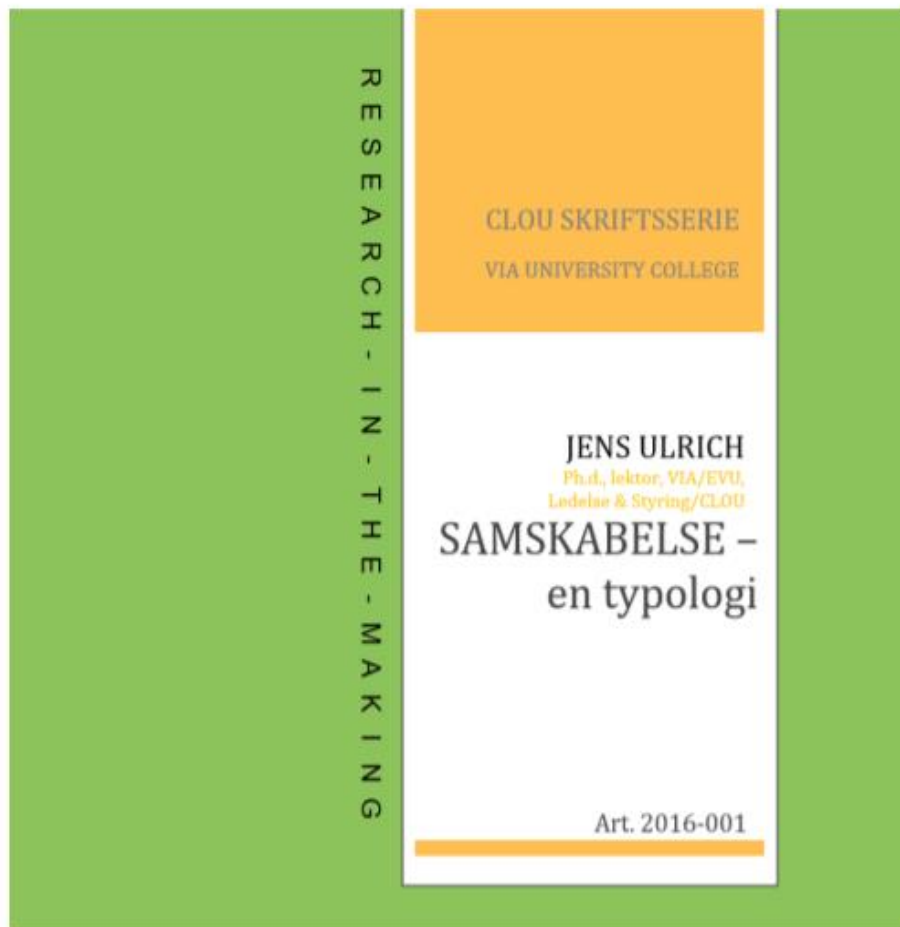
- **Fokusgruppe**

- Bekrefter poeng i survey
- Konkrete forbedringsforslag på tema stedskompasset på Torvet og i Grøndalen.
- **Mobilsering** videre i prosjektet til samskapingsverkstedet (**Bylab**)
- **Politisk verksted** – Stedskompasset, et godt formidlingsverktøy.
- **Implementing**

Funksjonalitet Stedskompasset for stedsutvikling

- Bra dialogverktøy
- Bra på vurdering fordeler og ulemper av et området.
- Sambruk andre verktøy (kvantitativ)
- Et ledd i en prosess, «stepping stone».
- Best m/benchmarkingsmuligheter
- Mobilisering
- Formidling folkevalgte
- Medvirkning
  - Legger opp til klassisk medvirkning?

Samskaping?

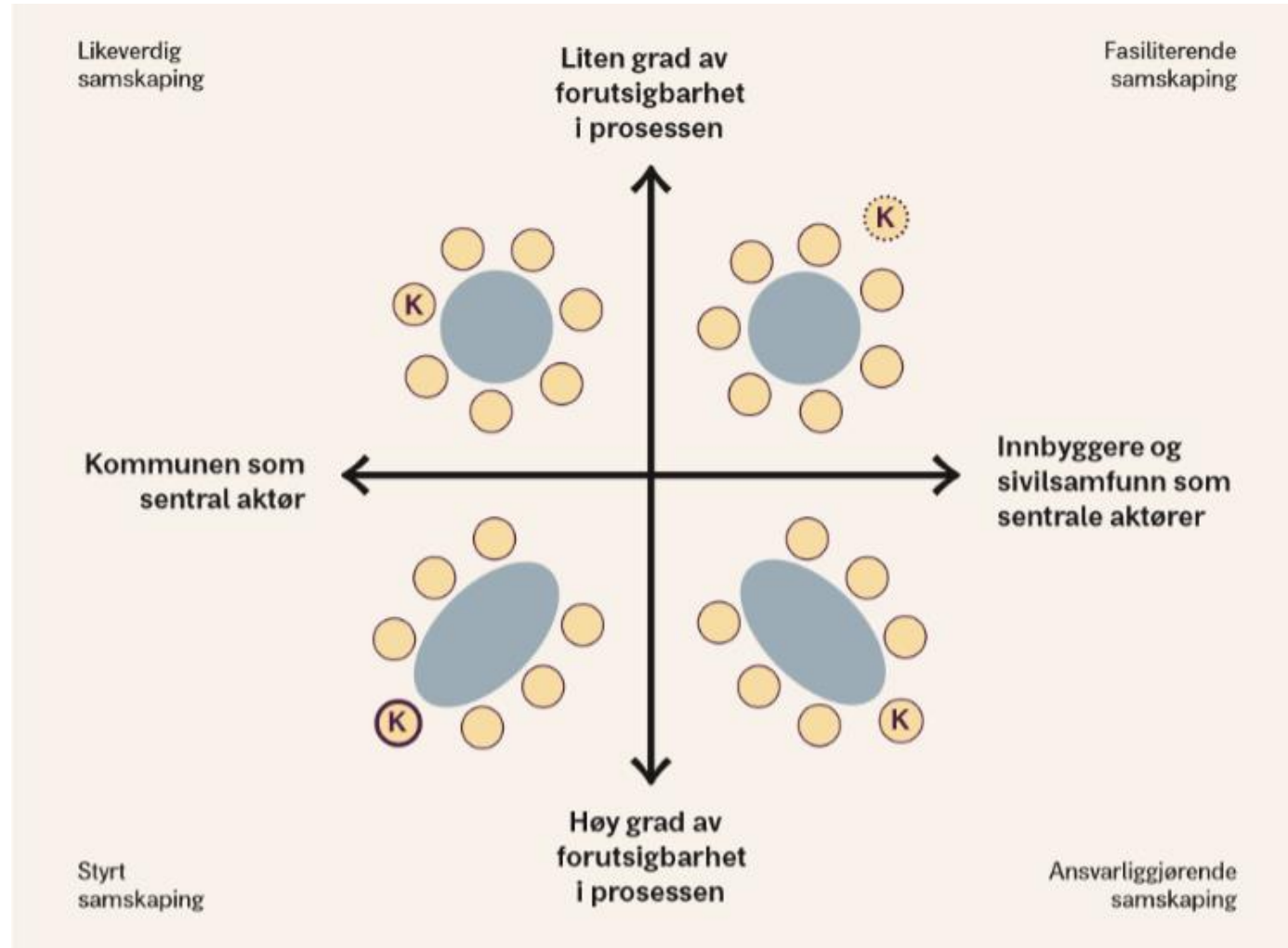
Samskabelse

En indledende definition

Samskabelse er når offentlige organisationer skaber og udvikler velfærdsløsninger sammen med borgere, virksomheder og civilsamfundsmæssige organisationer og foreninger.

- Samskabelse er ikke samarbejde
- Samskabelse involverer offentlige organisationer
- Samskabelse er inden for rammerne af den universelle nordiske velfærdsstatsmodel

Kommunens rolle i samskaping

Modellen er hentet fra «Samskabelse - en typologi»
av Jens Ulrich, VIA University College, Clou skriftserie,
Art. 2016-001.

Kommune 1.0

Formynderkommunen

Kommunen bestemmer
«ovenfra og ned»

Public Administration (PA)
Hierarki

Kommune 2.0

Servicekommunen

Brukeren bestiller
«Kommunen bærer deg
gjennom livet»

New Public
Management (NPM)
Marked

Kommune 3.0

Samskapingskommunen

Vi lager løsninger
sammen
«Hva kan vi få til i
felleskap»

New Public Governance (NPG)
Samskaping og samstyring

Bylab - samskappingsverksted

Tre dager, tre tema.

- 1) Tinnheia torv
- 2) Grønndalen
- 3) Framtids lab

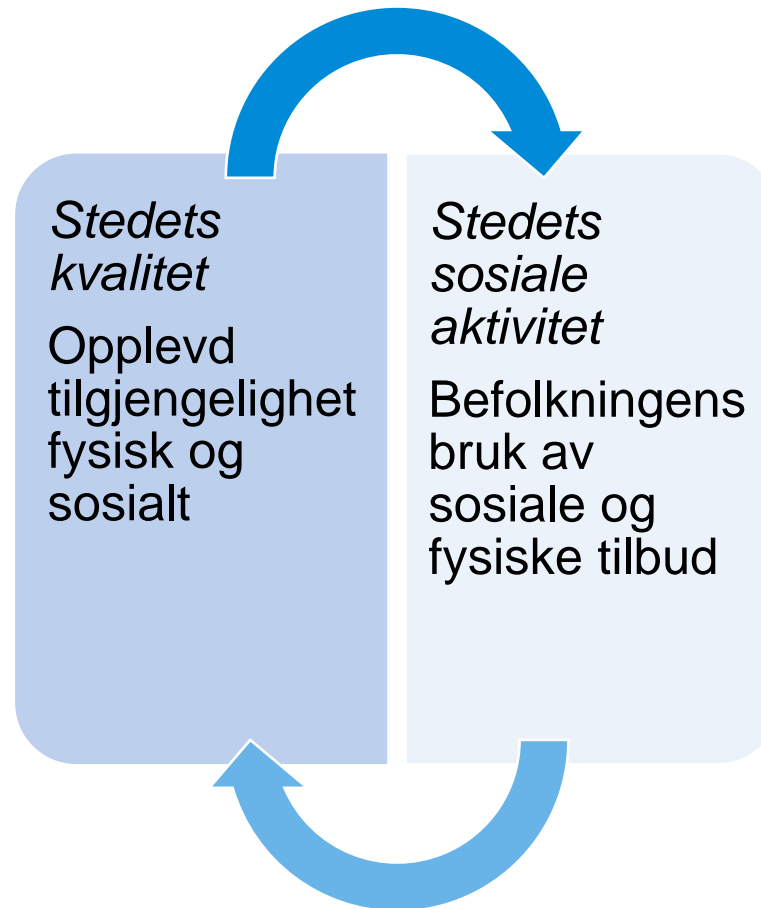
Bylab som metode

Temaer	Runde 1	Runde 2	Runde 3
<i>Tinnheia som lokalsamfunn – hvilke arenaer for samarbeid finnes og hvilke trenger vi?</i>	Gruppe 1	Gruppe 3	Gruppe 2
<i>Hva er viktige forutsetninger for å få mer liv og bedre tilbud på Tinnheia?</i>	Gruppe 2	Gruppe 1	Gruppe 3
<i>Møtet mellom kommunen og innbyggerne på Tinnheia – hvordan få til mer sammen?</i>	Gruppe 3	Gruppe 2	Gruppe 1

1. runde: Hva er utfordringen?
2. runde: Hvilke ressurser har vi å bygge på?
3. runde: Hvordan ta dette videre?

Bylab, første funn: Dynamikken mellom opplevd stedskvalitet og sosial aktivitet (pos/neg spiral)

Betydningen av tilgjengelige offentlige rom – uten fysiske barrierer og med en tydelig invitasjon til å bruke området –

«Å skape noe og komme til»

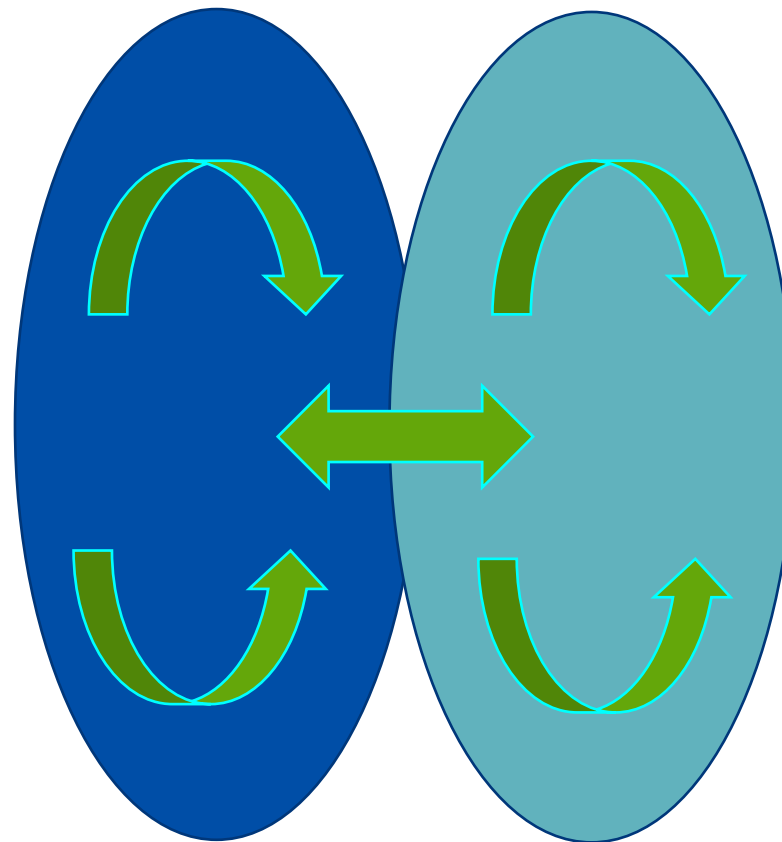
Bylab, 2. funn: Kjernebetingelser for lokal sosial bærekraft....og helsefremmende lokalsamfunn.

«Hvem har ansvar for vedlikehold?
Hvor kan vi henvende oss?»

Mangfold av roller:
Forvalter, tjenesteyter,
samfunnsutvikler

Kommuneorganisasjonen

«når kultur setter i gang dialog,
er det park eller plan som får
innspillene i fanget»

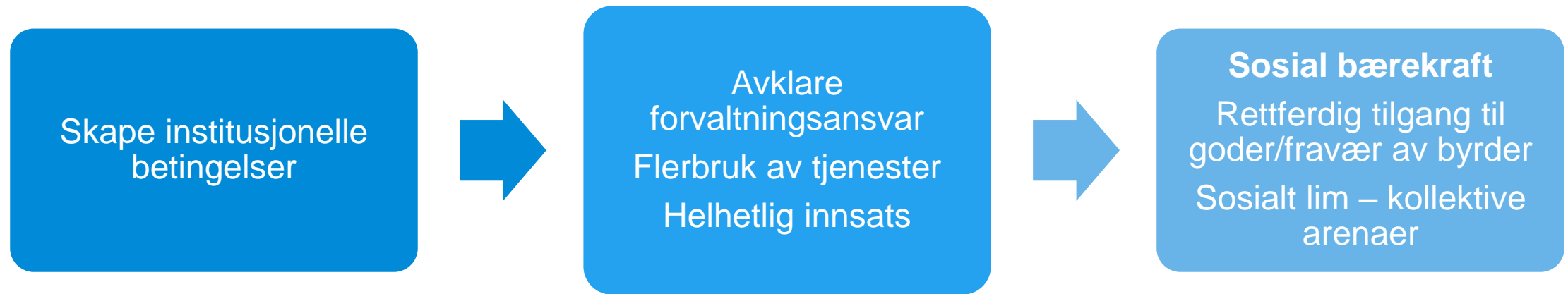
Lokalsamfunnets robusthet:
Hvem er lokalsamfunnets stemme?
Og hvor kan ideer og innspill utformes?

Lokalsamfunnet

«Kunne vi skapt et nærmiljø senter?
En lørdags kafé på fritidsklubben hvor
Innbyggerne og kommunen kan møtes?»

«Vi har bydelsmidler dere kan søke på»

Bylab funn 3: Sterkere fokus på kommunens rolle som samfunnsutvikler i lokalsamfunnsutvikling

Takk for meg!

stine.busborg.sagen@kristiansand.kommune.no
/ +47 90115094

<https://www.kristiansand.kommune.no/navigasjon/bolig-kart-og-eiendom/plan-og-bygg/tinnheia-mulighetsstudie/>

<https://www.sunnekommuner.no/kunnskapslaboratoriet/sosial-baerekraft>

<https://detsosialebarometeret.no/>

Kristiansand
kommune

Telefon 38 07 50 00
post@kristiansand.kommune.no
Kristiansand.kommune.no